

Valintaesitys maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristön käsittelyyn

Hankkeen julkinen nimi	Matkailun menestystekijät
Hakemusnumero	R-02099
Valintakokouksen päivämäärä	25.2.2025
Hakijan virallinen nimi	Koillis-Suomen kehittämissyhtiö Naturpolis Oy
Osatoteuttajat	KSAK Oy
Toimintalinja	4 Työllistävä, osaava ja osallistava Suomi
Erityistavoite	4.2 Uutta osaamista työelämään
Alkamispäivämäärä	1.3.2025
Päätymispäivämäärä	28.2.2027
Käsittelijä	Taina Viitasalo

Hakijan esittämä kuvaus hankkeen sisällöstä:

TAVOITTEET:

Hankkeen tavoitteena on entistä osaavampi ja ammattimaisempi toiminta Kuusamon ja Taivalkosken matkailualalla lisäämällä matkailuyrittäjien ja työntekijöiden osaamista. Alueen matkailuyritykset ovat pääosin pien- ja mikroyrityksiä, joiden ajalliset ja taloudelliset resurssit eivät välttämättä riitä itsenäiseen osaamisen kehittämiseen. Hanke on suunnattu kaikille Kuusamon ja Taivalkosken alueella sijaitseville matkailuyrityksille, ja siinä tartutaan useisiin alalla vallitseviin haasteisiin, joiden kuntoon saattamisella voi olla merkittäviä vaikutuksia yritysten taloudelliseen ja sosiaaliseen kestävyteen.

1) Matkailuyrittäjien ja niiden henkilöstön osaamisen lisääminen

- Lisätä osaamista tarinoiden hyödyntämisestä yrityksen brändin luomisessa sekä viestinnässä.
- Luoda ja koota tarinoiden digikirjahylly, johon on koottuna alueen kirjallisuus ja muut julkaisut kootusti matkailualan yrityksille ja viestinnän osaajille käyttöön.
- Parantaa työnantajamielikuvaa, työhyvinvointia ja tuottavuutta.
- Lisätä osaamista, miten alueen tapahtumat olisivat paremmin hyödynnettävissä uusien tuotteiden ja palveluiden kautta ja täten pidentää matkailijoiden viipymää. Tuote- ja palveluvalikoimaa ja niiden kehitystä seurataan ja ohjataan luovien alojen ammattilaisten näkökulmaa hyödyntäen.
- Parantaa ymmärrystä valmismatkalaista ja kuinka sitä sovelletaan omaan toimintaan. Alueella on paljon ns. mökkiyrittäjiä, joilla ei ole tietoa ja osaamista valmismatkalaista, ja jotka omalla toiminnallaan tahat-tomasti rikkovat sitä.
- Syventää osaamista luoda päteviä yhteistyösopimuksia.
- Laajentaa myyntiosaamista eritoten eri tapahtumissa fokusoiden markkinointimateriaaleihin ja esiintymiseen (ns. hissi puheet).
- Arvioida ennakointi- ja reagoitakykyä erilaisiin poikkeustilanteisiin.
- Kehittää viestintäosaamista; mistä kannattaa viestiä, kenelle kohdistetaan, missä kanavissa viestiminen on milloinkin oleellista ja milloin jostain kannattaa viestiä. Selvittää viestinnän tavoitteet.

2) Tuoda uutta luovaa palvelua ja sisältöä Kuusamon ja Taivalkosken matkailualalle

- Matkailualan yritysten ja luovan alan osaajien yhteistyön kehittäminen ja sitä kautta uusien palveluiden ja sisältöjen mahdollistaminen.
- Matkailualan palveluiden monipuolistaminen ja luovan alan osaajien työtilaisuuksien mahdollistaminen kohtauttamalla luovan alan osaajia ja matkailuyrityksiä.

KOHDERYHMÄ:

Alueen (Kuusamo ja Taivalkoski) matkailuyritykset ja heidän henkilöstönsä, mutta myös matkailua palvelevat yritykset ja yhdistykset sekä luovan alan osaajat (opiskelija, työtön, yrittäjä/freelancer, työssä oleva). Myös matkailualalle haluavat työttömät ja työelämän ulkopuolella olevat, joiden osaamista voidaan kehittää työelämään kiinnittymisen tueksi.

Kohdealue: Pohjois-Pohjanmaa (Kuusamo, Taivalkoski)

Osallistujat: 115 (työssä olevat 103, työttömät 10, koulutuksessa olevat 2) ja osallistuvia yrityksiä **63**

TOIMENPITEET:

TP1 LUOVASTI UUSIN PALVELUIN (KSAK Oy ja Naturpolis Oy)

1.1 Tapahtumista liikevaihtoa

Alueella järjestetään suhteellisen paljon ja suuria tapahtumia, joihin osallistuvien matkailijoiden viipymä jää hyvin lyhyeksi eikä alueen palveluntarjontaa välttämättä vastaa kohderyhmän tarpeisiin. Yhteistyössä matkailuyhdistysten ja tapahtumajärjestäjien kanssa paneudutaan tarkemmin kunkin tapahtuman kohderyhmään ja selvitetään, mitkä heidän tarpeensa ovat, jotta saataisiin viipymä kasvamaan ja palveluntarjontaa osuvammaksi. Yhteistyö luovien alojen ammattilaisten kanssa avaa uusia näkökulmia tähän kehitystyöhön. Tavoitteena on pidentää tapahtumakävijöiden viipymää keskimäärin 1-2 vrk sekä laajentaa tapahtumien vaikutusalueita ja palveluntarjontaa ja näkyvyyttä yrityksissä. Tavoitteena on järjestää 1-3 työpajaa vuodessa, joihin tavoitellaan 10-20 yritystä osallistuvaksi (Naturpolis Oy). Uusia palveluja matkailutoimijoille ja työtä luovan alan osaajille pilotti (KSAK Oy) Kohtautetaan matkailualan yrityksiä/yhdistyksiä ja luovan alan osaajia, jotka ovat kiinnostuneita etsimään luovaa ratkaisua ja pilotoimaan uusia palveluita. Palveluita pyritään luomaan erityisesti kesäajan tapahtumien yhteyteen, mutta myös muut alueen palveluntarjontaa monipuolistavat tuotteistukset ovat mahdollisia. Luovan alan osaaja tuo matkailualan yritykseen omaa osaamistaan ja mahdollisesti työllistyy joksikin aikaa. Hän voi myös vain tuotteistaa uuden palvelun matkailualan toimijan kanssa. Hankkeessa järjestetään tuotteistamisen koulutus (ostopalvelu) ja sparrataan luovan alan osaajaa tuotteistamisessa. Mikäli luovan alan osaaja on työtön tai opiskelija, hänen kanssaan voidaan kartoittaa vahvuuksia ja tehdä jatkosuunnitelma työllistymiseen tai luovan toiminnan aktivoimiseen. Tavoitteena on pilotoida luovan ja matkailualan yhteistoimintaa 5 luovan alan osaajan ja 5 matkailualan toimijan kanssa, jotka tuotteistavat ja pilotoivat 5 uutta palvelua vuosien 2025-2026 aikana.

1.2 Houkutteleva työnantajakuva

Työnantajamielikuvan parantaminen (KSAK Oy)

Järjestetään kaksi työpajaa / infotilaisuutta työhyvinvoinnista (ostopalvelu) ja toteutetaan sparrausta ja keskustelua teemasta. Tilaisuuksia voidaan toteuttaa luontoympäristössä. Tuodaan esille jo olemassa olevia hyviä käytänteitä ja tiedotetaan positiivisen johtamisen merkityksestä hyvinvointiin ja tuottavuuteen sekä menetelmistä, jotka ovat otettavissa käyttöön työyhteisöissä ja myös yksin yrittäjällä. Tuodaan esille, että pienetkin toimintatapojen muutokset voivat parantaa hyvinvointia työssä. Työnantajamielikuvan parantamisen sydän on käytännön toiminnassa, jota tuodaan hankkeen viestinnässä esille positiivisen johtamisen teoriapohjan kautta. Tavoitteena on 15 osallistujaa vuosina 2025-2026.

1.3 Tarinoista sisältöä

Tarinasta palveluksi ja brändiksi (KSAK Oy)

Kohtautetaan matkailualan yrityksiä/yhdistyksiä ja viestinnän osaajia. Toteutetaan koulutus (ostopalvelu) ja työpajoja tarinallistamiseen ja sparraus pienryhmissä tarinan luontiin sekä viestintään.

Tavoitteena on 25 osallistujaa, jotka joko osallistuvat koulutukseen tai muuten ovat mukana hankkeessa tarinallista-misen aiheissa. Tarinallistaminen on keino erottautua muista toimijoista ja luoda yhteyttä kohderyhmään tunteiden kautta. Toteutetaan v. 2025-2026 aikana.

Digitaalinen kirjajhyly (KSAK Oy ja Naturpolis Oy)

Hankkeessa kootaan digitaalinen kirjajhyly, joka on listaus Kuusamosta kertovia kirjoja ja muita julkaisuja eri aihealueittain. Digikirjajhylyä päivitetään koko hankkeen ajan ja julkaistaan mm. hanketoimijoiden omilla nettisivuilla. Tämä toimii alueellisten tarinoiden digikirjastona eri toimijoille.

TP2: FAKTAT PÖYTÄÄN (Naturpolis Oy)

2.1 Valmismatkalaki ja matkanjärjestäjäoikeudet

Järjestetään yhdessä Suomen Matkatoimistoalan liiton kanssa työpaja, jonka aiheena valmismatkalaki, matkanjärjestäjäoikeudet ja yleiset matkapakettiehdot. Alueella on paljon toimijoita, joilla nämä ovat tuntemattomia käsitteitä ja/tai olettamuksia niiden vaikutuksista ja tulkinnasta. SMAL, alan johtavana toimijana, tarjoaa juuri sitä asiantuntijuutta, mitä alueen toimijat tarvitsevat. Lakitekstit ovat monimutkaisia ja vaikeasti tulkittavia, joten tarvitaan asiantuntija selkeyttämään tämä alueen matkailuyrittäjille. Työpaja voidaan tarvittaessa järjestää esim. hybridimuotoisena myös toisena hankevuotena. Ensimmäisen vuoden työpajaan osallistuu arviolta 25-45 henkilöä.

2.2 Yritysten yhteistyösopimukset kuntoon

Yhä kansainvälisemmässä ja kiristyvässä kilpailutilanteessa alueen matkailuyrittäjät ovat turhan luottavaisia ja tukeutuvat vanhoihin toimintatapoihin ja olettamuksiin. Tätä hanke pyrkii korjaamaan tarjoamalla heille lainopillista apua mm. kirjallisten sopimusten tekemisessä sekä järjestämällä luentoja ja työpajoja alalla vallitsevasta lainsäädännöstä, kuten valmismatkalaki jne. Yritysten varaus- ja peruutusehtojen tulisi myös noudattaa yleisiä matkapakettiehtoja, mikäli ne kuuluvat niiden piiriin. Kilpailutuksen kautta pyritään löytämään tähän alaan erikoistunut toimija, jonka kanssa voidaan yhteistyössä järjestää työpajoja pienryhmille tai muita vastaavia tapahtumia. Toimenpiteeseen odotetaan 8-15 eri yrityksen edustajaa v. 2025 ja 2026.

2.3 Myyntiosaamisen kehittäminen; messu- / workshop- / speed dating osallistuminen

Alueellisesti, kansallisesti ja kansainvälisesti järjestetään paljon eri tapahtumia, joihin matkailuyrittäjillä on mahdollisuus osallistua esittelemään omaa yritystään ja omia tuotteitaan ja palveluitaan. Nämä tilaisuudet vaativat paljon resursseja, sekä taloudellisesti että ajallisesti, eikä niihin kannata osallistua valmistautumatta. Näitä tilaisuuksia on kuitenkin paljon erilaisia, eikä niiden elinkaari ole samanlaisia. Näihin tarvitaan erilaiset markkinointimateriaalit, erilaiset ja eripituiset esittelypuheet ja -tavat. Riittämätön osaaminen on useasti esteenä yrittäjien halukkuuteen osallistua näihin eri tapahtumiin ja tähän halutaan hankkeen myötä tarttua. Toimenpidettä toteutetaan yhdessä myynnin ammattilaisten, alueen matkailuyhdistysten, luovien alojen osajien sekä hankehenkilöstön toimesta. Toimenpiteeseen odotetaan 25-35 osallistujaa ja se toteutetaan työpajasarjana v. 2025 ja 2026 aikana. Työpajoissa paneudutaan esiintymistaidon lisäämiseen, markkinointimateriaalien täsmentämiseen sekä eri tapahtumien elinkaariin, eli valmisteluihin, itse tapahtumaan ja jälkityöhön.

2.4 Häiriötilanteiden ennakointi

Maa-ilmastonlaajuiset suhdannevaihtelut ja geopoliittiset uhat ovat tätä päivää ja niiden vaikutukset ovat entistä enemmän läsnä. Turvataksemme alueen yritysten toimintaa häiriötilanteissa, näihin täytyy varautua. Varautumalla erilaisiin häiriötilanteisiin, esim. pitkiin sähkökatkoksiin lisätään sekä paikallisväestön että matkailijoiden turvallisuutta ja alueen huoltovarmuutta. Kartoitetaan matkailutoimijoiden varautumissuunnitelmia ja vertaamalla niitä selvitetään alueen heikkoudet, joihin kannattaa suunnata lisää resursseja. Neuvotaan alueen toimijoita, kuinka näitä häiriötilanteita voi ennakoida, mahdollisuuksien mukaan ennalta ehkäistä tai miten varautua niihin paremmin ja mahdollisimman vähän häiriötä aiheuttaen. Toteutustapa tarkentuu kartoituksen jälkeen, yritysten tarpeiden mukaisesti. Tavoitteena toteuttaa yhteistyössä eri viranomaisten kanssa.

TP3: KERRO SE MUILLE**3.1 Kenelle me viestimme tästä kaikesta? Miten ja milloin?**

Oikea viestintä on suuressa roolissa kaikessa toiminnassa tänä päivänä. Kuitenkin se on osa yritystoimintaa, joka jää hyvin vähälle huomiolle ja eikä siinä noudateta suunnitelmallisuutta ja laadussakin on usein toivomisen varaa. Työpajoissa syvennytään siihen, miten muiden työpakettien kehitystyötä ja tuloksia voidaan viestinnässä konkreettisesti hyödyntää ja viestiä eteenpäin. (Naturpolis Oy)
Hankehallintoon kuuluu ohjausryhmätyöskentely, maksatus- ja seurantaraportit. Hankkeelle tehdään viestintäsuunnitelma ja visuaalinen ilme.

TULOKSET:

Hankkeen tuloksena on kokonaisuudessaan lisätty matkailuyrittäjien ja niiden henkilöstön osaamista sekä tuotu uutta luovaa palvelua ja sisältöä alueen matkailualalle sekä tuettu luovan alan osaajien työllistymistä.

Lisätietoja hakemuksesta

Kustannusarvion jakaantuminen:

Palkkakustannukset	210 223 €	EU- ja valtion rahoitus	235 455 €
Flat rate 40 % kehittäminen	84 090 €	Omarahoitus (kuntarahoitus)	45 570
		Omarahoitus (ulkopuolinen)	13 288

Nettokustannusarvio yhteensä 294 313 €

Rahoitussuunnitelma yhteensä 294 313 €

Hankehakemus on vielä täydennettävänä (mm. de minimis -asia).

Kustannusarvio ja rahoitussuunnitelma

Hankkeen kustannusarvio yhteensä	294 313 €
Hankkeen rahoitussuunnitelma yhteensä	294 313 €
Hankkeelle esitetty tuen enimmäismäärä	235 455 €, 80 %

Rahoittajan arvio hankkeesta

Hanke on uudistuva ja osaava Suomi 2021-2027 -ohjelman erityistavoitteen 4.2 (Uutta osaamista työelämään) mukainen. Hanke täyttää yleiset valintaperusteet ja erityisten valintaperusteiden pisteytyksessä hanke sai riittävästi pisteitä (21,5/42) tullakseen rahoitetuksi.

Hanke on Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelman 2022-2025 mukainen (MAKO KT 3 B: Muutoskyvykkyyden vahvistaminen yrittäjyydessä ja elinkeinoelämässä). Hankkeella lisätään matkailuyrittäjien ja niiden henkilöstön osaamista mm. myyntiosaamisessa ja tuodaan uutta luovaa palvelua ja sisältöä alueen matkailualalle sekä tuetaan luovan alan osaajien työllistymistä.

Ratkaisun perustelut ja jatkotoimenpiteet

Erityisten valintaperusteiden pisteytyksessä hanke sai pisteitä yhteensä 21,5/42.

Käsittelyt:

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen Elinkeino ja luonnonvara -teemaryhmän kommentointi 18.-29.11.2024

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen EURA-rahoituskokous 17.12.2024

Pohjois-Pohjanmaan maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristö 25.2.2025

Rahoittaja **puoltaa** hankkeen rahoittamista.

